

ШЕНДРИГОРНЕНКО Марина,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет
ШЕВЧЕНКО Любов,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА РЕГУЛЯТОРНІ ПРІОРИТЕТИ

Міграційні процеси є важливим елементом глобалізації, який безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток держав [1]. В умовах зростаючої міжнародної мобільності населення, економічних криз, збройних конфліктів та екологічних катастроф країни стикаються з новими викликами у сфері регулювання міграції. Для України, яка є одночасно країною походження, транзиту та призначення мігрантів, формування ефективної міграційної політики стає стратегічним завданням державного управління. Особливої актуальності ця проблема набула після повномасштабного військового вторгнення росії, що спричинило безпрецедентну хвилю вимушеної міграції та змусило державу переглянути підходи до міграційного регулювання, інтеграції мігрантів і забезпечення їхніх прав.

Конкретизуємо сучасні виклики у сфері міграційної політики:

1. Демографічні та економічні фактори. Наразі, один із найбільших викликів для України в умовах війни – це демографічна криза, спричинена масовим виїздом працездатного населення за кордон. Повномасштабна військова агресія росії змусила мільйони українців шукати безпечні умови життя за межами країни [2-3]. Окрім безпекових ризиків, факторами, що стимулюють міграцію, є економічна нестабільність, руйнування інфраструктури, скорочення робочих місць та невизначеність майбутнього. Це призводить до значного дефіциту кваліфікованої робочої сили, поглиблює кризу на внутрішньому ринку праці та створює додаткові виклики для відновлення економіки України.

2. Нелегальна міграція та торгівля людьми. Україна також стикається з проблемою нелегальної міграції, як у контексті власного населення, що шукає нелегальні шляхи виїзду за кордон, так і в аспекті транзитних потоків мігрантів з Азії та Африки. Ця проблема пов'язана із загрозами національній безпеці, зростанням тіньового ринку праці та рівня злочинності, зокрема торгівлі людьми.

Вважаємо, що ключовими пріоритетами у сфері регулювання міграційної політики мають стати:

– створення ефективної системи управління міграційними потоками. Для мінімізації негативних наслідків міграції необхідно вдосконалювати цифрові реєстри, спрощувати процедури реєстрації та легалізації мігрантів, а також забезпечувати прозорість механізмів працевлаштування. Важливим кроком є й

розвиток міжнародного співробітництва у сфері управління міграційними процесами;

– захист прав мігрантів та сприяння їх соціальній адаптації. Необхідно розширювати двосторонні угоди з країнами, що приймають українських мігрантів, для забезпечення їхнього соціального захисту та правового статусу. Також держава має розробити ефективні програми реінтеграції громадян, які повертаються в Україну, створюючи для них можливості працевлаштування та соціальної адаптації;

– регулювання трудової міграції. Для зменшення відтоку робочої сили з України слід підвищувати конкурентоспроможність внутрішнього ринку праці. Це включає стимулювання інвестицій, підвищення рівня заробітної плати, створення якісних робочих місць та модернізацію системи професійної освіти відповідно до потреб ринку;

– боротьба з нелегальною міграцією та злочинністю. Для ефективної протидії нелегальній міграції необхідно посилити прикордонний контроль, запровадити сучасні системи верифікації та реєстрації іноземців, а також удосконалити механізми боротьби з нелегальною зайнятістю. Посилення міжнародної співпраці у сфері безпеки та протидії торгівлі людьми також є пріоритетним напрямом державної політики.

Отже, сучасні виклики вимагають від України впровадження комплексної міграційної політики, що поєднуватиме економічні, соціальні та безпекові аспекти. Вдосконалення державного регулювання, забезпечення прав та соціального захисту мігрантів, посилення міжнародної співпраці сприятимуть створенню ефективної та збалансованої міграційної політики, яка відповідатиме національним інтересам України та міжнародним зобов'язанням держави.

Список джерел

1. Малиновська О. А. Міграція та міграційна політика в Україні: трансформації доби незалежності. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 2021. С. 1–22. URL: <https://nam.kyiv.ua/files/publications/malynovska-olena.pdf>. (дата звернення: 08.04.2025).

2. Ерфан В. Й., Вінце О. Й. Вплив міграційних потоків на динаміку робочої сили та їх роль у формуванні економічного ландшафту України. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2024. № 1(63). С.28–34. URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/302914> (дата звернення: 09.04.2025).

3. Коцупей В. М., Свидрук І. Державне регулювання міграційних процесів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. С. 1–7. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/614/588> (дата звернення: 09.04.2025).